

JOURNAL OF SOCIAL AND HUMANITIES SCIENCES RESEARCH

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Open Access Refereed e-Journal & Refereed & Indexed

Article Type	Research Article	Accepted / Makale Kabul	17.12.2019
Received / Makale Geliş	30.10.2019	Published / Yayınlanma	17.12.2019

ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETİMİ PLANLAMA YETERLİKLERİNE İLİŞKİN ALGILARI İLE ZAMAN YÖNETİMİ BECERİLERİNE İLİŞKİN ALGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ¹

THE INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN THE TEACHING PLANNING PROFICIENCY PERCEPTION AND TIME MANAGEMENT SKILLS PERCEPTION OF TEACHERS

Dr. Öğr. Üyesi Bahadır GÜLBAHAR

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü,
Kırşehir/ TÜRKİYE, ORCID: 0000-0002-7040-1593

Öznur BÖLÜKBAŞ ALPER

Eyüpsultan Kılıçaslan İmam Hatip Ortaokulu, İstanbul / TÜRKİYE,
ORCID: 0000-0002-7660-317X

Doi Number: <http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.1620>

Reference: Gülbahar, B. & Bölükbaş Alper, Ö. (2019). Öğretmenlerin öğretimi planlama yeterliklerine ilişkin algıları ile zaman yönetimi becerilerine ilişkin algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 6(46), 4038-4056.

ÖZET

Bu çalışmada temel amaç, öğretmenlerin öğretimi planlama yeterliklerine ilişkin algıları ile zaman yönetimi becerilerine ilişkin algıları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırma bu yönüyle, nicel ilişkisel bir araştırma hüviyetindedir. Araştırmanın genel evrenini Türkiye'deki Türkçe öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışma evrenini 2016-2017 Eğitim-Öğretim Yılı'nda İstanbul ili Eyüpsultan, Gaziosmanpaşa, Sultangazi ilçelerinin genelinde görev yapan Türkçe öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışma evrenindeki tüm öğretmenlere ulaşmak çok zor olduğu için bir örneklem seçilmiştir. Örneklem, basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Veri toplama aracının ilk bölümü, kişisel bilgi formundan oluşmaktadır. İkinci bölümde, "Öğretimi Planlama Yeterlik Algısı Ölçeği" yer almaktadır. Üçüncü bölümde ise "Zaman Yönetimi Envanteri" bulunmaktadır. İstatistiksel analizler için istatistik paket programı SPSS (Statistical Package for Social Sciences, Version 21.0) kullanılmıştır. Araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır: Öğretimi planlama yeterlik algıları ile zaman yönetimi becerileri "zaman planlaması becerileri" alt faktörü algıları arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki vardır. Öğretimi planlama yeterlik algıları ile zaman yönetimi becerileri "zaman tutumları becerileri" alt faktörü arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki vardır. Öğretimi planlama yeterlik algıları ile zaman yönetimi becerileri "zaman harcattırıcılar becerileri" alt faktörü arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki vardır. Öğretimi planlama yeterlik algıları ile zaman yönetimi becerileri "yüksek", zaman yönetimi becerileri algılarının düzeyinin "sık sık"tır. Öğretmenlerinin zaman yönetimi becerilerine ilişkin algıları "cinsiyet" ve "medeni durum" değişkenlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğretimi planlama, öğretimde zaman yönetimi, öğretmenlik yeterlikleri, öğretmenlik becerileri.

ABSTRACT

The main purpose of this study is to examine the relationship between teachers' perceptions of teaching planning competencies and their perceptions of time management skills. In this respect, the research is a quantitative relational research. The overall population of the study consisted of Turkish teachers in Turkey. The population of the study consists of Turkish teachers working in Eyüpsultan, Gaziosmanpaşa and Sultangazi districts of İstanbul during the 2016-2017 academic year. A sample was chosen because it was very difficult to reach all teachers in the study universe. The sample was determined by simple random sampling method. The first part of the data collection tool consists of a personal information form. In the second part,

¹ Bu çalışma, 2. Uluslararası Eğitim'de Yeni Arayışlar Kongresi'nde (26-28 Ekim 2019, İstanbul) sözlü bildiri olarak sunulmuştur. Çalışma, birinci yazarın danışmanlığında ikinci yazarın hazırladığı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

“Teaching Planning Competence Perception Scale” is included. In the third part, “Time Management Inventory” is available. Statistical package program SPSS (Statistical Package for Social Sciences, Version 21.0) was used for statistical analysis. In the study, the following conclusions were reached: There is a moderate positive relationship between the perceptions of teaching planning competencies and time management skills “time planning skills” sub-factor. There is a significant positive relationship between the perceptions of teaching planning competencies and time management skills “time attitudes skills” sub-factor. There is a positive relationship between the perceptions of teaching planning competencies and time management skills “time wasting skills” sub-factor. There is a positively moderately significant relationship between perceptions of teaching planning competencies and perceptions of time management skills. The level of teachers' perceptions of teaching planning competencies is “high” and the level of time management skills perceptions is “frequent”. Teachers' perceptions of time management skills differ statistically according to “gender” and “marital status” variables.

Keywords: Teaching planning, time management in teaching, teaching competencies, teaching skills.

1. GİRİŞ

1.1. Öğretimi Planlama

Eğitim ve öğretimin kalitesi, ülkelerin kalkınma düzeyini etkileyen en önemli etkidir. Bu nedenle bu faaliyetlerin planlanması gerekmektedir. Günümüzde istenilen ekonomik ve toplumsal kalkınma ancak planlı ve programlı bir eğitim ile gerçekleşir. Çünkü eğitim planlaması ekonomik ve toplumsal kalkınmanın ayrılmaz bir parçasıdır. Nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi, eğitim hedeflerinin açık bir şekilde belirlenmesini ve eğitim öğretim etkinliklerinin bu hedefleri gerçekleştirecek şekilde planlanmasını gerekli kıldığı söylenebilir (Eskicumalı ve İşman, 2006: 3). Öğrenme- öğretme sürecinin düzenlenmesinin ilk basamağı olarak öğretimin planlanması görülebilir. Öğrenme-öğretme sürecinde hedeflere ulaşmanın büyük ölçüde öğretimin planlanmasına bağlı olduğu söylenebilir.

Öğretim terimi olarak plan, birtakım eğitim ve program hedeflerini gerçekleştirmek amacıyla öğretim alanı içinde yer alan çalışmalardan hangilerinin belirleneceğini, bunların öğrencilere neden ve ne şekilde yaptırılacağını, ne gibi destekleyici ek kaynak ve malzemelerin kullanılacağını, kazanılan başarının ne şekilde değerlendirileceğini daha önceden çerçevesini belirleyip kâğıt üzerinde ortaya koymak olarak tanımlanabilir (Demirel, 2015: 13). Öğretimdeki planlar, öğrencilerin gelişimini ve aktif yaşamlarını düzenleyen hedeflere ulaşmak için hangi tür etkinliklerin ne zaman yapılacağını öğretmenlere gösteren programlardır (Gümüşeli, 2014: 147). Öğretimi planlama ise öğretim programı hedeflerine ulaşmak için hangi öğretim etkinliklerinin seçileceğinin, bilginin öğrencilere nasıl sunulacağını, hangi araç-gereçlerin kullanılacağını ve başarının nasıl değerlendirileceğinin tespit edilmesidir (Ekici, 2012: 84). Öğretimin planlanmasıyla öğretim sistemli, düzenli bir hâle getirilmiş ve hesaplanmış olacaktır. Böylece öğretimde verimlilik, şansa, tesadüflere, temenniye bırakılmamış olacağından verimlilik artacaktır (Gülbahar ve Gürler, 2016:193). Öğretimi planlamanın öğretim verimliliğini artırma çabalarının en önemlisi olduğu söylenebilir. Bu nedenle bütün uygulayıcıların, öğretmenlerin öğretimi planlama ve plana bağlı kalma sorumluluklarını yerine getirmeleri gerekmektedir.

Öğretim etkinliklerinin planlanmasının amacı, ders için ayrılan sınırlı zamanda öğretim etkinliklerini daha verimli ve etkili hale getirmektir. Öğrencilere sağlanacak uygun öğrenme durumları, ancak özenle yapılmış bir planlama sonucunda gerçekleşir. Öğretimin planlanmasında her öğrencinin farklı özelliklere sahip olduğu unutulmamalıdır. Öğretimi planlarken öğretim hedeflerine uygun yöntem ve tekniklerin belirlenmesine de dikkat edilmelidir (Kılıç, 2012: 434).

Öğretim etkinliklerinin planlanmasının bir diğer amacı ise öğretim programının hedeflerinin belirlenen sürede, en az maliyetle ve en etkili şekilde bireylere aktarılmasıdır (Ekici, 2012: 84-85). Bu amacın öğretim ilkelerinden ekonomiklik ilkesiyle ilişkili olduğu anlaşılmaktadır.

1.2. Öğretimde Zaman Yönetimi

Zamanın önemi, sahip olduğu birtakım özellikten kaynaklanmaktadır. Örneğin zaman sınırlı, geçici ve de uçucu bir özelliğe sahip olması bunlardan birkaçıdır. Bu yüzden ki denetimi güç olmaktadır (Yavuz ve Sünbül, 2004: 368). Zaman; harcanması kolay, biriktirilemeyen, kimi zaman da farkına varılmayan ama eksikliğinden hep yakınılan bir kavramdır demek yanlış olmayacaktır (Akbeyik, 2013: 6).

Zamanın kısıtlı, buna karşın arzu ve isteklerin sınırsız olduğu günümüzde zamanı yönetebilme becerisi, günümüz insanının sosyal yaşam düzenini etkileyen en önemli olgu olduğunu ifade etmek yanlış olmaz (Durmaz, Hüseyinli ve Güçlü, 2016: 2291). Zaman yönetimi; belirlenen amaçlara ve hedeflere ulaşmak istenirken zamanı etkili ve verimli kullanma ve etkili ve verimli kullanmayı beceri haline getirmektir

(İlerleyen, 2014: 23). Zamanı etkin, etkili ve verimli kullanmak bir bakıma o zamanın kaliteli bir biçimde harcanmasını, değerlendirilmesini ifade etmektedir (Akatay, 2001: 19).

Zaman yönetimi, bireyler için olduğu kadar örgütler, kurumlar için de büyük önem arz etmektedir. Okullar da zamanı yönetme becerisine sahip olmalıdır. Okullarda yapılan çoğu iş, zamana göre planlanmıştır (Karslı, 2016: 148). Çünkü okullar günlük işlerini belirli zaman dilimlerinde gerçekleştirmek zorundadır. Ayrıca bu durum yasal temellere dayandırılmıştır. Her eğitim öğretim yılının başında bakanlık tarafından “yıllık çalışma takvimi” yayımlanır. Bu takvimde eğitim-öğretim yılının başlangıcı, bitişi, resmi ve dini bayramlar yer alır. Bunlara ek olarak ders saatlerinin dakikalarla sınırlandırılmış olması da okul idaresini, öğretmenleri ve öğrencileri zamanı yönetme konusunda zorunlu tutar.

Bir öğrencinin gününün çoğu okulda, okuldaki zamanının çoğu da sınıfta geçmektedir. Sınıf, eğitim-öğretim etkinliklerinin gerçekleştirildiği ortamdır. Bu ortam içerisinde öğretmen ve öğrenciler hedeflere ulaşmak için bir uğraş verirler. İki tarafın da mutlu olması ve de tatmin edici bir sonuca ulaşması için hedefleri, belli bir süre içinde gerçekleştirmeleri gerekir. Öğretmenlikte derse ayrılan sürenin nasıl kullanıldığı, yapılan işin amaçlarına ulaşıp ulaşılmadığı ya da ne kadarlık bir kısmına ulaştığı ile doğru orantılıdır (Çiftçi ve Yaman, 2014: 225).

Etkili ve verimli bir öğretim için zamanı verimli kullanmak şarttır. Zamanın verimli kullanılması ise öğrencilerin dikkatlerinin öğretim yaşantıları üzerinde yoğunlaştırılmasını ve öğrenme amaçlarına ulaşmak için yeterli düzeyde güdülenmelerini ifade etmektedir (Ekici, 2012: 103). Zamanı etkin kullanmanın en önemli şartı, planlı olmaktır. Etkili bir öğretmen, tüm öğrenme- öğretim etkinliklerini önceden planlayandır. Bundan dolayı okulda ve özellikle sınıfta geçen zamanın akademik öğrenme etkinlikleriyle geçirilmesine dikkat edilmelidir (Demirel, 2015: 209).

Bir ders süresince zamanı etkili kullanmak ve yönetmek için öğretmen ders öncesinde ders için hazırlık yapmalıdır. Çünkü ders öncesi yapılan hazırlıklar ders sırasında karşılaşılabilecek sorunları ve zaman kayıplarını en aza indirmek için bir önlem niteliği taşır. Öğretmen ders öncesinde plan yapma ve hazırlık, sınıf kurallarını belirleme, ders araç gereç ve kaynaklarının hazırlanması gibi önemli işlere dikkat etmesi gerekir (Erkılıç, 2011: 135).

Ders öncesinde yapılacak işlerin ilki ve en önemlisi derse uygun bir plan oluşturmaktır. Bu plan dersin süresi içinde nelerin hedeflendiğini, bu hedeflere ulaşmak için nasıl bir yöntem uygulanacağını ve bu yöntemler uygulanırken hangi araç-gereç ve materyallerin kullanılacağını, karşılaşılabilecek sınıf içi disiplin problemlerinin neler olabileceği ve bunları nasıl çözümlenebileceğini ve son olarak hedeflere ulaşıp ulaşılmadığını nasıl değerlendirilebileceğini önceden belirlenmesidir.

Sınıfta zamandan tasarruf sağlayacak diğer bir durum ise derste kullanılacak araç gereçleri önceden belirlenmesi ve ders öncesinde temin edilmesidir. Bu araç-gereçler öğrenciler tarafından temin edilecekse önceden kimin hangi materyalleri temin ederek sınıfta kullanıma hazır hâle getireceği önceden belirlenmelidir (Gülşen, 2015: 116).

Sınıfta zamanın etkili yönetilebilmesi için aşağıdaki noktalar göz önünde tutulmalıdır:

- Derse planlı ve hazırlıklı olarak girilmelidir çünkü plansızlık başarısızlığın planının yapılmasıdır.
- Planın ana çerçevesi belirlenip not alınmalıdır. Böylece derste bazı konuların unutulması ve atlanması önlenir.
- Planın uygulanabilirliğinin artırılması için özeleştirilerek yapılarak plan gözden geçirilmeli ve güncellenmelidir.
- Derslere zamanında girilmeli ve dersten zamanından önce çıkılmamalıdır.
- Derste zamanın çoğu akademik öğrenme zamanı için kullanılmalıdır.
- Sınıf kuralları demokratik bir ortamda öğrencilerin katılımıyla belirlenmelidir. Öğrencilerin belirlenen kurallara uymaları sağlanmalıdır.
- Olumlu bir sınıf iklimi oluşturulmalı. Olumlu iklimin egemen olduğu sınıflarda istenmeyen davranışlar çok daha az görüleceği için zamanın büyük kısmı davranış sorunlarına harcanmak yerine eğitsel etkinliklere kalacaktır.

- Ders ve etkinliklerde kullanılacak araç-gereç ve yer önceden kullanıma hazır hale getirilmelidir.
- Dersin amaç ve içeriğine uygun yöntem ve teknikler seçilmelidir.
- Öğretim yöntem ve tekniğini zaman zaman değiştirmek dersi sıkıcılıktan kurtarır.
- Öğrencilerin kısa sürede tanınmaya çalışılmalıdır. Bu sayede yoklama kısa sürede bitirilebilir.
- Duyuru, eğitsel kol çalışmaları için seçim vb. işleri dersin sonuna bırakılmalıdır.
- Deneysel çalışmalar için öğrencilere fırsat verilmelidir. Bu sayede hem öğrencinin gelişimi sağlanır hem de zamandan tasarruf edilmiş olur.
- Sınıftaki zaman tuzakları önceden belirlenmeli ve bu tuzaklara önlemler alınmalıdır.
- Ders iyi dileklerle son verilir (Erkılıç, 2011: 140).

1.3. Öğretimi Planlama ve Zaman Yönetimi Arasındaki İlişki

Teknoloji ve iletişim hızının çok yüksek seviyelere ulaştığı günümüzde zamanı etkin kullanabilen ve bilgi üretebilen kişiler ve kurumların küresel pazarda ayakta kalmayı başarabilecekleri ifade edilebilir (Silahtaroglu, 2004: 1). Bilim, teknik ya da teknoloji alanında bilgi üretmek isteyen milletler eğitim-öğretim kurumlarına yani okullara önem vermelidir. Okullardan beklenen roller eskiye göre çeşitlilik göstermektedir. Bu rollerin çeşitlenmesi ise öğretmenlerden, öğrencilerden ve okul idaresinden beklentilerin artması anlamına gelmektedir. Artan beklentiler öğretmenler için çalışma süresinin biraz daha artış göstermesi demektir. Bu da hem psikolojik hem de biyolojik yorgunluğu beraberinde getirir. Bu yorgunluktan uzaklaşabilmek ve okullardaki bu gelişimi başlatabilmek öncelikle geleceğin neler getireceğinin kestirilebilmesine ve geleceğin planlamasına bağlıdır (Uyduran, 2014: 2).

Toplumun ve ülkenin koymuş olduğu hedeflere ulaşma yolunda yapılacak en güzel şey öğretimi planlama ve zamanı etkili kullanmadır. Planlama olmadan zamanı yönetmeye çalışmak boşa kürek çekmekten başka bir şey değildir. Öğretimi planlama öğretmenin program dâhilinde belirlemiş olduğu hedeflere ulaşmak için hangi konuyu, kaç ders saatinde, hangi yöntem ve tekniklerle, hangi öğretim araç-gereçleri ile ve en sonunda da hangi değerlendirme teknikleri ile gerçekleştireceğine karar vermesidir. Plan dâhilinde yapılmış öğretim sayesinde öğretmen zaman sıkıntısı çekmeden konularını belirlenen tarihler arasında tamamlamış olacaktır. Konunun sadece belirlenen süre içinde bitirilmiş olması istenilen tek sonuç değildir. Aynı zamanda bu süre içinde gerçekleştirilen öğretimin niteliği de önemlidir. O halde zaman yönetimi, bireyin kişisel ve mesleki yaşamında hedeflerine etkili ve verimli bir şekilde ulaşabilmesi için planlama, organize etme ve kontrol etme gibi yönetim fonksiyonlarını kendi etkinliklerine uygulama süreci olarak tanımlanabilir (Güler, 2018: 1). Planlama ve zaman yönetimi bir araya geldiği zaman öğretimde belirlenen hedeflere en kısa yoldan, en kısa sürede ve en etkili bir şekilde ulaşılmış olur. Bu da öğretmene verimli bir öğretimin kapılarını açar. İyi bir planlama ile zamanı iyi kullanan bir öğretmen az zamanda verimli sonuçlar aldığı için üzerindeki zaman baskısından kurtulacak ve yaptığı meslekten keyif duyacaktır. Bunun farkına varan öğretmen ise öğretimi planlamanın ve zaman yönetiminin önemini farkına varacak ve olumlu yönde bir pekiştirme ile olumlu davranışın tekrarlanması sayısını arttıracaktır. Aksi bir durum yaşanırsa öğretmen, üzerinde yoğun bir zaman baskısı hissedeceğinden gösterebileceği performans düşünecektir.

Öğretmenler, kazandırılması gereken bilgi ve becerileri öğrencilere aktaran kişidir. Bu bilgi ve becerilerin ise belli bir zaman dilimi içinde verilmesi gerekir. Bu zaman dilimini etkili kullanabilmek için ise öğretimi planlama şarttır. Zaman yönetiminde öğretmene en büyük yardımcı ise öğretimi planlamadır. Tesadüflere bırakılmayacak kadar değerli olan öğretim için öğretimde planlama öğretimi gerçekleştiren için zaman kazandırıcı bir yol haritasıdır. Bu harita öğretmenin ulaşmak istediği noktayı önceden belirlemesini sağlar. Öğretmene öngörü kazandırır da denilebilir. Öğretimi planlama ile öğretmen hangi zaman dilimleri içerisinde ne yapacağını, nasıl yapacağını ve sonunda nasıl bir değerlendirme yapacağını belirlemiş olduğundan zamanın stresinden uzaklaşmış ve kendine olan güvenini yeniden kazanmış olur. Hatta plan sayesinde, gelecekte oluşabilecek krizler önceden fark edilebilir ve bu problemlere önlemler alınabilir.

Öğretimde planlamanın önündeki engellerden biri plan yapmanın zaman kaybettirici olarak görülmesidir. Bu doğru zannedilen ancak yaygın olan bir yanıltır. Aksine öğretimde plan yapmak zaman kaybettirmez, zaman kazandırır. Plan hazırlamak için ayrılan vakit ileride kazanılacak vakitlerin

teminatıdır. Unutulmamalıdır ki zaman kazanmak için zaman harcamak gerekir. Öğretimde planlamanın önündeki bir diğer yanlış düşünce ise yaşları öğretmenlikte ilerlemiş olan öğretmenlerin deneyimlerine güvenerek plan yapmama eğiliminde olmalarıdır. Ne kadar deneyim sahibi olunursa olunsun öğretimde zaman etkin kullanılmak isteniyorsa plan şarttır. Plan, öğretmeni dağınıklıktan kurtaracaktır, mesleğinden aldığı doyumunu arttıracaktır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Alanyazında zaman yönetimi konusunda yapılmış birçok çalışma vardır. Ancak öğretim alanına indirildiğinde, öğretmenlerin sahip olması gereken becerilerden biri olarak tespit edilen öğretimde zaman yönetimi konusunda yapılmış çok fazla çalışma bulunmamaktadır. Bunun yanında öğretimde planlama ile ilgili çalışma sayısının azlığı da dikkat çekmektedir. Sınıf yönetimi ve öğretimin yönetimi ile ilgili, öğretimin kalitesini etkileyen oldukça önemli bu iki değişken arasındaki ilişkinin incelendiği bir çalışmaya da rastlanmamıştır. Bu nedenle öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algıları ile zaman yönetimi becerilerine ilişkin algıları arasındaki ilişkinin incelendiği bu araştırmanın akademisyenler ve uygulayıcılar için yararlı olacağı düşünülmektedir.

1.5. Araştırmanın Problemi

Sınıfta öğretmenin öğretim zamanını verimli kullanmasının yolu öğretim faaliyetlerini planlamasından geçmektedir. Bu çalışmada, öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algıları ve zamanı yönetme becerileri algıları arasındaki ilişki incelenmiştir. Dolayısıyla bu araştırmanın problem cümlesi “Öğretmenlerinin öğretimi planlama yeterliklerine ilişkin algıları ile zaman yönetimi becerilerine ilişkin algıları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki var mıdır?” şeklinde düzenlenmiştir. Bu temel probleme bağlı olarak araştırmanın alt amaçları/ problemleri ise şu şekilde oluşturulmuştur:

- Öğretmenlerinin öğretimi planlama yeterlikleri ve zaman yönetimi becerileri algıları hangi düzeydedir?
- Öğretmenlerinin öğretimi planlama yeterliklerine ilişkin algıları “cinsiyet, medeni durum, yaş, mesleki kıdem, eğitim düzeyi” değişkenlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar göstermekte midir?
- Öğretmenlerinin zaman yönetimi becerilerine ilişkin algıları “cinsiyet, medeni durum, yaş, mesleki kıdem, eğitim düzeyi” değişkenleri açısından istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar göstermekte midir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Nicel nitelikteki bu çalışmada, öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algıları ile zaman yönetimi becerileri algıları arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır. Aynı zamanda öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algıları ile zaman yönetimi becerileri algılarının bazı demografik değişkenlere göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek de amaçlanmıştır. Araştırma bu yönüyle ilişkisel tarama modelinde bir çalışmadır. İlişkisel tarama, birden fazla değişken arasındaki birlikte değişimin varlığını, derecesini belirlemek amaçlanır (Karasar, 2009).

2.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın genel evrenini Türkiye’deki Türkçe öğretmenleri, çalışma evrenini İstanbul iline bağlı Eyüp, Gaziosmanpaşa ve Sultangazi olmak üzere 3 ilçede görev yapan Türkçe öğretmenleri oluşturmaktadır. Bu üç ilçede görev yapan Türkçe öğretmenlerini temsil edebilecek %95 güven aralığında 0.05 hata miktarı göz önünde bulundurularak basit seçkisiz örneklem yöntemi ile seçilen 197 öğretmen, araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Basit seçkisiz örnekleme yöntemi, oluşturulan evren listesinden örnekleme birimlerinin seçkisiz olarak çekilmesidir. Seçkisizlik ise örneklemede temel alınan birimlerin örnekleme için seçilme olasılıklarının eşit olması olarak tanımlanabilir (Büyüköztürk, 2012).

Öğretmenlerin demografik özelliklerine göre dağılımları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Öğretmenlerin Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Kategoriler	f	%
Cinsiyet	Kadın	132	67,0
	Erkek	65	33,0
Medeni Durum	Evli	121	61,4
	Bekâr	76	38,6
Yaş	25 ve Altı	107	54,3
	30-34	52	26,4
	35 ve Üstü	38	19,3
Mesleki Kıdem	1-5 Yıl	108	54,8
	6-10 Yıl	44	22,3
	11 ve Üstü	45	22,8
Toplam		197	100,0

Tablo 1'e bakıldığında, öğretmenlerin demografik özelliklerine göre frekans ve yüzde dağılımları görülmektedir. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılım incelendiğinde, 132 (%67,0) kadın öğretmen ve 65 (%33,0) erkek öğretmen olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin medeni durumlarına göre dağılımlarına bakıldığında, 121 (%61,4) evli ve 76 (%38,6) bekâr öğretmen bulunduğu anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin yaşlarına göre dağılımlarına bakıldığında, 107 (%54,3) öğretmenin 25 yaş ve altında, 52 (%26,4) öğretmenin 30-34 yaş aralığında, 38 (%19,3) öğretmenin 35 yaş ve üstünde olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre dağılımlarına bakıldığında, 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip 108 (%54,8) öğretmen, 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip 44 (%22,3) öğretmen, 11 ve üstü mesleki kıdeme sahip 45 (%22,8) öğretmen bulunduğu anlaşılmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen sayısının 197 (%100,0) olduğu görülmektedir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında öğretmenlerin kişisel bilgilerini ortaya çıkarmak için cinsiyet, medeni durum, yaş ve mesleki kıdemlerini ifade edebilecekleri demografik özellikler formu kullanılmıştır. Öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algılarını belirlemek için Gülbahar (2016) tarafından geliştirilen "Öğretimi Planlama Yeterlik Algısı Ölçeği" kullanılmıştır. Öğretmenlerin zaman yönetimi becerileri algılarını tespit için Alay ve Koçak (2002) tarafından test edilip uyarlanan ve Gözel (2009) tarafından revize edilen 3 faktörlü 23 maddelik "Zaman Yönetimi Envanteri" kullanılmıştır.

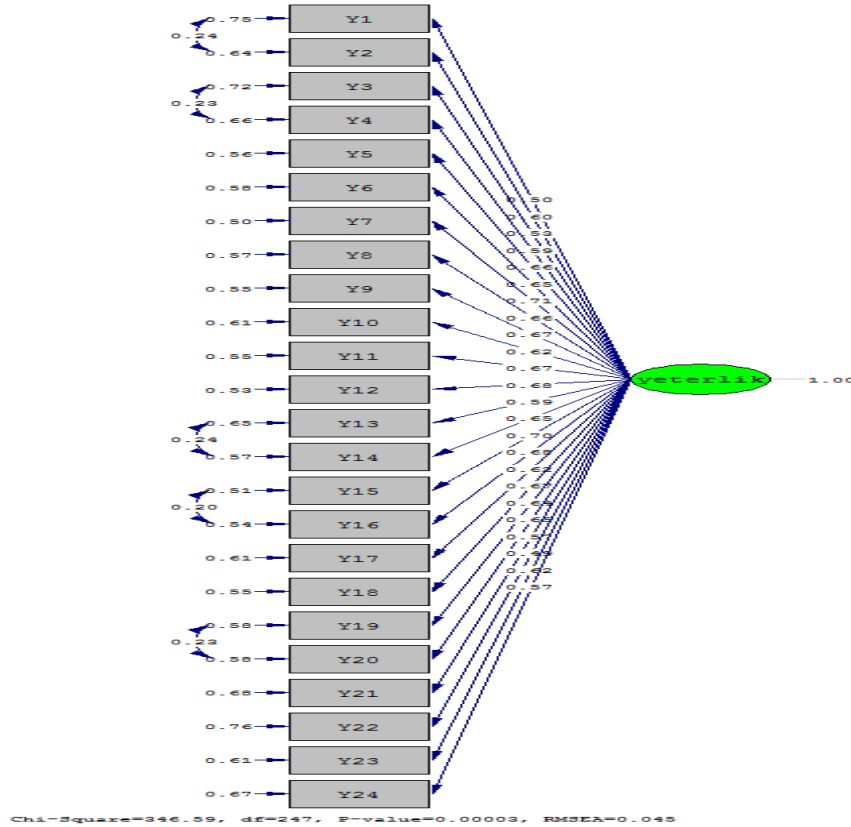
Öğretimi Planlama Yeterlik Algısı Ölçeği: Gülbahar (2016) tarafından öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algılarını ölçmek için geliştirilmiştir. Ölçeği geliştirme sürecinde hazırlanan 5'li likert tipi denemelik ifadeler açılımlayıcı faktör analizi için 313 kişilik bir öğretmen grubuna, doğrulayıcı faktör analizi için 300 kişilik bir öğretmen grubuna uygulanmıştır. Yapılan faktör analizi çalışması, ölçeğin tek faktörlü olduğunu göstermiştir. Bu faktör, "öğretimi planlama yeterliği" olarak adlandırılmıştır. Madde-toplam korelasyonuna dayalı madde analizleri sonuçlarına göre deneme uygulamasına giren tüm maddelerin nihai ölçekte yer alabilecek nitelikte olduğu anlaşılmıştır. Ölçekte bulunan maddelerin faktör yükleri 0,69 ile 0,82 arasında değiştiği tespit edilmiştir. Madde toplam korelasyonlarına dayalı iç geçerlik katsayıları 0,66 ile 0,80 arasında değiştiği saptanmıştır. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayı değerinin 0,97 olduğu belirlenmiştir. Tüm bu sonuçlar, "Öğretimi Planlama Yeterlik Algısı Ölçeği (ÖPYAÖ)"nin öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algılarının ölçülmesinde kullanılabilir geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Araştırmacı tarafından öğretmenlere uygulanan ölçeğin belirlenen örneklemde daha önceden tanımlanan tek faktörlü 24 maddelik yapısının doğrulanıp doğrulanmadığının test edilmesi için yapılan doğrulayıcı faktör analizi (DFA) sonuçları incelendiğinde, her bir maddenin tek bir faktörde toplandığı; t değerleri incelendiğinde, bütün maddelerin uyum gösterdiği görülmektedir. Öğretimi Planlama Yeterlik Algısı Ölçeği'nin bu araştırmanın katılımcı öğretmenlerine uygulanması ile kurulan DFA analizi sonucu elde edilen uyum indeks değerleri Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: Öğretimi Planlama Yeterlik Algısı Ölçeği (ÖPYAÖ) Geçerlik Çalışmasına İlişkin Öğretmenlerden Elde Edilen Verilere Ait Uyum İndeks Değerleri

Öğretimi Planlama Yeterlik Algısı Ölçeği	$\chi^2/ (sd)$	RMSEA	SRMR	NNFI	CFI	NFI	GFI	AGFI
	346.59/(247)=1,40	0.045	0.053	0.99	0.99	0.96	0,91	0,88

Tablo 2'ye bakıldığında Öğretimi Planlama Yeterlik Algısı Ölçeği'nin öğretmenlere uygulanması sonucu toplanan veriler kullanılarak yapılan doğrulayıcı faktör analizine dayalı uyum indeks değerleri incelenmiştir. DFA modeline ilişkin χ^2 istatistiği 1,40 değerine sahip olduğu bu ki-kare değerinin kritik değer ile karşılaştırıldığında $0 \leq \chi^2 / (sd) \leq 2$ aralığında olması iyi uyum sergilediğini göstermektedir (Schermelleh-Engel, Moosbrugger ve Müller, 2003). Öğretmenlerden elde edilen verilere ait RMSEA ve SRMR değerleri incelendiğinde, bu değerlerin 0.08 kritik değerinden küçük olması, kabul edilebilir uyum indeksine sahip olduğunu gösterir (Schermelleh-Engel, Moosbrugger ve Müller, 2003). NNFI, CFI ve NFI uyum indeks değerleri incelendiğinde iyi uyum indeksine sahip olduğu görülmektedir. GFI ve AGFI değerleri incelendiğinde kabul edilebilir uyum indeksine sahip olduğu görülmektedir. Öğretmenlere uygulanan tek faktörlü 24 maddelik 1. düzey DFA modeline ilişkin path diyagramı Şekil 1'de görülmektedir.

Şekil 1: Öğretimi Planlama Yeterlik Algısı Ölçeğine İlişkin 1. Düzey Tek Faktörlü DFA modeli

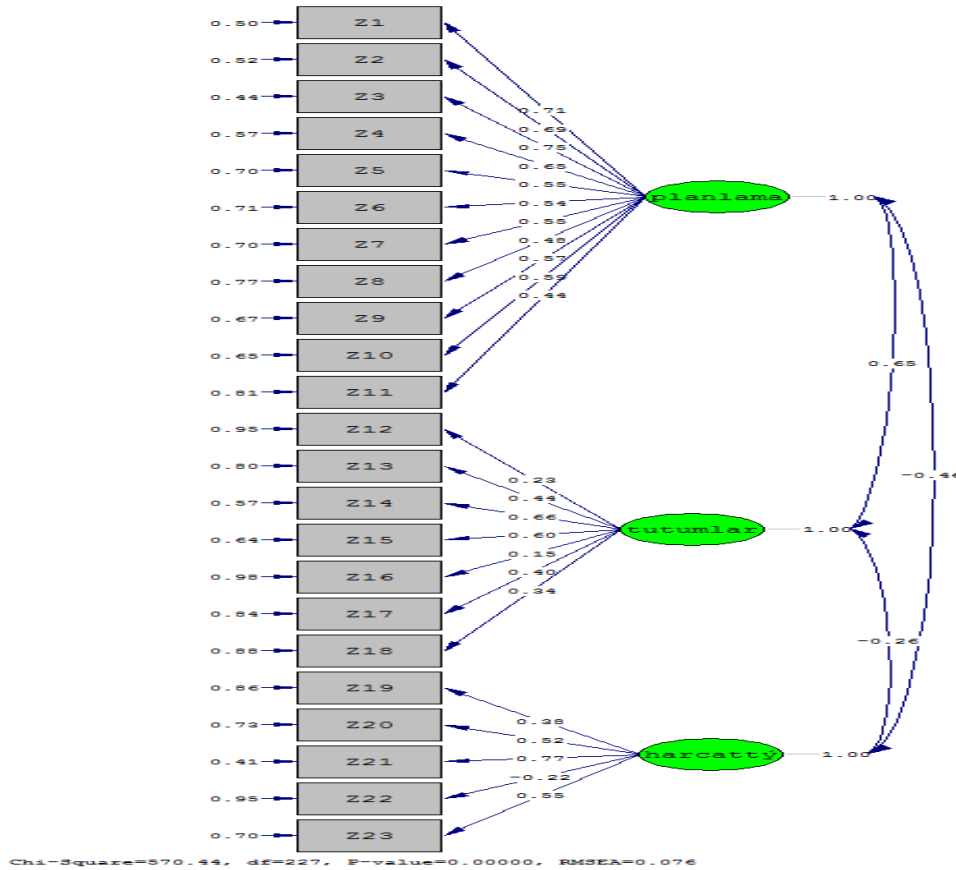
Zaman Yönetimi Envanteri: Alay ve Koçak (2002) tarafından test edilip uyarlanan ve Gözel (2009) tarafından revize edilen 3 faktörlü 23 maddelik bir ölçme aracıdır. Gözel'in (2009) yaptığı çalışmada güvenilirlik; ölçeğin geneli için 0,81; "zaman planlaması" alt boyutu için 0,83; "zaman tutumları" alt boyutu için 0,59; "zaman harcattırıcılar" alt boyutu için 0,43 olarak bulunmuştur. "Zaman harcattırıcılar" alt boyutunun 0,43 çıkmasının nedenini Gözel (2009), 19. maddeye (Sigara içmenin zaman kaybettirici olduğunu düşünürüm.) bağlamıştır. Gözel (2009), sigara içen öğretmenlerin bu soruya olumsuz cevap verdiklerini düşünmektedir.

Araştırmacı tarafından bu çalışmadaki katılımcı öğretmenlere uygulanan ölçeğin belirlenen örneklemde daha önceden tanımlanan üç faktörlü 23 maddelik yapısının doğrulanıp doğrulanmadığının test edilmesi için yapılan doğrulayıcı faktör analizi (DFA) sonuçları incelendiğinde, her bir maddenin kendi içerisindeki alt faktörde toplandığı; t değerleri incelendiğinde, bütün maddelerin uyum gösterdiği görülmektedir. Zaman Yönetimi Envanteri'nin öğretmenlere uygulanması ile kurulan DFA analizi sonucu elde edilen uyum indeks değerleri Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3: Zaman Yönetimi Envanteri Geçerlik Çalışmasına İlişkin Öğretmenlerden Elde Edilen Verilere Ait Uyum İndeks Değerleri

Zaman Yönetimi Envanteri	$\chi^2 / (sd)$	RMSEA	SRMR	NNFI	CFI	NFI	GFI	AGFI
	570.44/(227)=2.51	0.076	0.073	0.96	0.95	0.92	0,91	0,88

Tablo 3'e bakıldığında Zaman Yönetimi Envanteri'nin öğretmenlere uygulanması sonucu toplanan veriler kullanılarak yapılan doğrulayıcı faktör analizine dayalı uyum indeks değerleri incelenmiştir. DFA modeline ilişkin χ^2 istatistiği 2,51 değerine sahip olduğu bu ki-kare değerinin kritik değer ile karşılaştırıldığında $2 < \chi^2 / (sd) \leq 3$ aralığında olması kabul edilebilir uyum sergilediğini göstermektedir (Schermelleh-Engel, Moosbrugger ve Müller, 2003). Öğretmenlerden elde edilen verilere ait RMSEA ve SRMR değerleri incelendiğinde, bu değerlerin 0.08 kritik değerinden küçük olması, kabul edilebilir uyum indeksine sahip olduğunu gösterir (Schermelleh-Engel, Moosbrugger ve Müller, 2003). NNFI, CFI, NFI, GFI ve AGFI uyum indeks değerleri incelendiğinde kabul edilebilir uyum indeksine sahip olduğu görülmektedir. Öğretmenlere uygulanan üç faktörlü 23 maddelik 1. düzey DFA modeline ilişkin path diyagramı Şekil 2'de görülmektedir.

Şekil 2: Zaman Yönetimi Envanterine İlişkin 1. Düzey Üç Faktörlü DFA modeli

Araştırma kapsamında kullanılan ölçeklere ait Cronbach Alpha güvenilirlik analizi sonuçları Tablo 4'te görülmektedir.

Tablo 4: Zaman Yönetimi Envanteri Ölçeğinin Geneli ve Alt Faktörlerine İlişkin ve Öğretimi Planlama Yeterlik Algısı Ölçeğine Ait Cronbach Alpha Güvenirlik Sonuçları

	Öğretimi Planlama Yeterlik Algısı Ölçeği	Zaman Planlaması	Zaman Tutumları	Zaman Harcattırıcıları	Zaman Yönetimi Envanteri
Madde Sayısı	24	11	7	5	23
Cronbach α	,94	,86	,67	,62	,75

Tablo 4'e bakıldığında, öğretmenlere uygulanan 24 maddelik tek faktörlü Öğretimi Planlama Yeterlik Algısı Ölçeği'ne ait hesaplanan Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı, 94 olarak hesaplanmıştır. Öğretimi Planlama Yeterlik Algısı Ölçeğini oluşturan maddelerin güvenilirlik katsayısının çok yüksek düzeyde güvenilir olduğu görülmektedir. Zaman Yönetimi Envanterine ait alt faktörlere ait güvenilirlik katsayıları incelendiğinde zaman planlaması alt faktörünü oluşturan 11 maddenin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısının ,86 olduğu ve yüksek düzeyde güvenilir olduğu görülmektedir. Zaman tutumları alt faktörünü oluşturan 7 maddelik Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısının ,67 olduğu ve kabul edilebilir düzeyde güvenilir olduğu görülmektedir. Zaman harcattırıcıları alt faktörünü oluşturan 5 maddeye ait Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısının ,62 olduğu ve kabul edilebilir güvenilirlikte olduğu

görülmektedir. Zaman yönetimi envanterini oluşturan 23 maddenin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısının ,75 olduğu ve kabul edilebilir güvenilirlik katsayısına sahip olduğu görülmektedir. Özdamar'a (1999) göre, Cronbach Alpha güvenilirlik değerinin 0,60-0,80 arasında olması kabul edilebilir düzeyde güvenilir olduğu, 0,80-0,90 arasında olması yüksek düzeyde güvenilir olduğu ve 0,90-1,00 arasında çok yüksek düzeyde güvenilir olduğunu ifade etmektedir.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmanın amacına uygun olarak toplanan veriler SPSS-21 paket programına işlenmiştir. Öncelikle verilerin dağılımları incelenmiştir ve uç değerler ile kayıp veri problemi gösteren 3 veri araştırmadan çıkarılmıştır. Öğretimi Planlama Yeterlik Algısı Ölçeği'nden elde edilen ortalama puan ile zaman yönetimi envanterinin alt faktörleri ve genelinden elde edilen ortalama puanların çarpıklık değerlerinin -1 ile +1 aralığında değiştiği görülmektedir. Öğretmenlerin ölçeklerden aldıkları ortalama puanlar arasındaki farklılığa ve ölçekler arasındaki ilişkiye bakmadan önce veri dağılımının parametrik veya non-parametrik olmadığına karar vermek için normallik ve Levene homojenlik testleri yapılmıştır. Ölçekten elde edilen verilere ait ölçeğin geneli ve alt faktörüne ilişkin puanların normal dağılım varsayımının sınanması için Kolmogorov-Smirnov Z testi incelemiş $p>,05$ 'e göre puan dağılımının normal dağıldığı yani normallik varsayımını sağladığı görülmektedir.

Tablo 5: Öğretmenlerin Ölçeklerden Aldıkları Puanların Normalliğine İlişkin Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

	Çarpıklık	Basıklık
Zaman Planlaması	-,014	,372
Zaman Tutumları	,046	-,410
Zaman Harcattırıcıları	-,532	-,094
Zaman Yönetimi Envanteri	,047	-,154
Öğretimi Planlama Yeterlik Algısı Ölçeği	-,062	,197

Kolmogorov-Smirnov testi parametrik olmayan bir yöntem olup örneklem dağılımı ile birim normal dağılımı karşılaştırır ve örneklem dağılımının normal olup olmadığı hakkında hipotez testine dayalı olarak bilgi verir (Baykul ve Güzeller, 2014: 491). Bu bağlamda normallik varsayımının sınanmasında Kolmogorov-Smirnov istatistiğine dayalı yorumları dikkate almanın dışında çarpıklık ve basıklık gibi verinin kendisini direkt olarak yansıtan istatistikleri de dikkate almak gerekir. Tablo 5'te normallik varsayımının test edilmesi için incelenen çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1 ile +1 arasında değiştiği görülmektedir. Normallik varsayımının bir ölçüsü olarak çarpıklık ve basıklık katsayılarının -1 ile +1 aralığında olmasının kabul edilebileceği ifade edilmektedir (Morgan, Leech, Gloeckner, Barrett, 2004: 50). Test varyanslarının homojenliği yani Levene homojenlik testine ait dağılım incelendiğinde Levene İstatistiği $p>,05$ 'e göre puan dağılımına ait test varyanslarının homojen dağıldığı yani homojenlik varsayımının sağlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Ölçeğe ait elde edilen puan dağılımının sürekli veri olduğu ve eşit aralıklı ölçek düzeyinde olduğu görülmektedir. İki örneklemin (grup) birbirinden bağımsız olması, bağımlı değişkenlerin aralık veya oran ölçek düzeyinde ölçülmüş olması, normallik ve homojenlik varsayımlarının sağlanması parametrik test varsayımlarını karşılamaktadır. (Köklü, Büyüköztürk ve Bökeoğlu, 2007: 152-161). Öğretmenlerin cinsiyet ve medeni durumlarına göre ölçeklerden aldıkları puanlar arasında anlamlı farklılık olup olmadığına Independent-Sample (Bağımsız Örneklem) t-Testi analizi ile bakılmıştır. Öğretmenlerin yaşları ve mesleki kıdemlerine göre ölçeklerden aldıkları puanlar arasında anlamlı farklılık olup olmadığına One-Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans) analizi ile bakılmıştır. Öğretmenlerin ölçeklerden aldıkları puanlar arasındaki ilişkiye Pearson Korelasyon analizi ile bakılmıştır. Öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algıları ile zaman yönetimi beceri düzeylerinin dağılımlarına ilişkin betimsel istatistiklere (ortalama, standart sapma, minimum değer ve maksimum değer) bakılmıştır. İki'den fazla grup olan değişkenler bağlamında manidar farklılık çıkması durumunda grupların karşılaştırılması için çoklu karşılaştırma (Post Hoc) testlerinden Tukey testi seçilmiştir (Can, 2014: 152). Ölçeğin benzer gruplarda aynı yapıyı verebileceğine ilişkin kanıt sağlamak amacıyla ölçeğin son şekli uygulanarak çapraz geçerlilik çalışması bağlamında doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Ölçeğin güvenilirliğini test etmek amacı ile Cronbach Alpha güvenilirlik analizi yapılmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi sonucu elde edilen uyum iyiliği indekslerinin değerlendirilmesi için Schermelleh-Engel, Moosbrugger ve Müller (2003)'in belirlediği kriterler göz önünde bulundurulmuştur. Bu kriterler Şekil 3'te görülmektedir.

Fit Measure	Good Fit	Acceptable Fit
χ^2	$0 \leq \chi^2 \leq 2df$	$2df < \chi^2 \leq 3df$
p value	$.05 < p \leq 1.00$	$.01 \leq p \leq .05$
χ^2/df	$0 \leq \chi^2/df \leq 2$	$2 < \chi^2/df \leq 3$
RMSEA	$0 \leq RMSEA \leq .05$	$.05 < RMSEA \leq .08$
p value for test of close fit (RMSEA < .05)	$.10 < p \leq 1.00$	$.05 \leq p \leq .10$
Confidence interval (CI)	close to RMSEA, left boundary of CI = .00	close to RMSEA
SRMR	$0 \leq SRMR \leq .05$	$.05 < SRMR \leq .10$
NFI	$.95 \leq NFI \leq 1.00^a$	$.90 \leq NFI < .95$
NNFI	$.97 \leq NNFI \leq 1.00^b$	$.95 \leq NNFI < .97^c$
CFI	$.97 \leq CFI \leq 1.00$	$.95 \leq CFI < .97^c$
GFI	$.95 \leq GFI \leq 1.00$	$.90 \leq GFI < .95$
AGFI	$.90 \leq AGFI \leq 1.00$, close to GFI	$.85 \leq AGFI < .90$, close to GFI

Şekil 3: Model Değerlendirmeye Yönelik Öneriler

3. BULGULAR

3.1. Öğretmenlerin Öğretimi Planlama Yeterlik Algıları İle Zaman Yönetimi Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 6: Öğretmenlerin Öğretimi Planlama Yeterlik Algıları ile Zaman Yönetimi Becerileri Arasındaki İlişkiye Ait Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları

		Zaman Planlaması	Zaman Tutumları	Zaman Harcattırıcıları	Genel Zaman Yönetimi
Öğretimi Planlama Yeterlikleri	r	,47(*)	,34(*)	,20(*)	,47(*)
	p	,000	,000	,003	,000
	N	197	197	197	197

*p<,05

Tablo 6'ya bakıldığında, öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algıları ile zaman yönetimi becerileri algıları arasında anlamlı düzeyde ilişki olup olmadığı incelenmiştir. Öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algıları ile zaman yönetimi zaman planlaması alt faktörü becerileri algıları arasında $r_{(197)}=.47$, $p=.000<,05$ 'e göre pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algıları, zaman planlaması alt faktörü becerilerinin %22'sini ($0,47 \times 0,47=0,22$) açıkladığı görülmektedir.

Öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algıları ile zaman yönetimi zaman tutumları alt faktörü becerileri arasında $r_{(197)}=.34$, $p=.000<,05$ 'e göre pozitif yönde düşük düzeyin üzerinde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algılarının zaman tutumları alt faktörü becerilerinin %12'sini ($0,34 \times 0,34=0,12$) açıkladığı görülmektedir.

Öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algıları ile zaman yönetimi zaman harcattırıcıları alt faktörü becerileri arasında $r_{(197)}=.20$, $p=.003<,05$ 'e göre pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algıları, zaman harcattırıcıları alt faktörü becerilerinin %4'ünü ($0,20 \times 0,20=0,04$) açıkladığı görülmektedir.

Öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algıları ile zaman yönetimi becerileri arasında $r_{(197)}=.47$, $p=.000<,05$ 'e göre pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algıları, zaman yönetimi becerilerinin %22'sini ($0,47 \times 0,47=0,22$) açıkladığı görülmektedir.

3.2. Öğretmenlerin Öğretimi Planlama Yeterlik Algı Düzeyleri

Tablo 7: Öğretmenlerin Öğretimi Planlama Yeterlik Algılarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

	n	Minimum	Maximum	$\bar{x}$ (Ortalama)	S
Öğretimi Planlama Yeterlikleri	197	66,00	120,00	96,94 (4,04)	9,96

Aralıklar (5-1)/5=0,80 Kriter: 1,00-1,79=Çok Düşük; 1,80-2,59=Düşük; 2,60-3,39=Orta; 3,40-4,19=Yüksek; 4,20-5,00=Çok Yüksek

Tablo 7'ye bakıldığında, öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algılarının $\bar{x}=96,94$ ($S=9,96$) ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin minimum algı düzeylerinin 66 puan ve maksimum algı düzeylerinin 120,00 puan olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algılarını yansıtan ortalama puanın ölçüğü oluşturan 24 maddenin sayısına bölümü sonucu elde edilen ortalamanın 4,04 olduğu anlaşılmaktadır. Bu puanın algı seviyesine yansıtan aralıklar ile karşılaştırıldığında 3,40-4,19 aralığına denk geldiği görülmektedir. Bu kriter aralığına göre, öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algılarının düzeyinin “yüksek” olduğu görülmektedir.

3.3. Öğretmenlerin Zaman Yönetimi Becerileri Algı Düzeyleri

Tablo 8: Öğretmenlerin Zaman Yönetimi Becerilerine İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

	n	Minimum	Maximum	$\bar{X}$ (Ortalama)	S
Zaman Planlaması	197	19,00	44,00	32,62 (2,97)	5,07
Zaman Tutumları	197	12,00	28,00	20,37 (2,91)	3,04
Zaman Harcattırcıları	197	9,00	20,00	16,42 (3,28)	2,45
Genel Zaman Yönetimi	197	47,00	92,00	69,41 (3,02)	8,34

Aralıklar (4-1)/4=0,75 Kriter: 1,00-1,74=Hiçbir zaman; 1,75-2,49=Bazen; 2,50-3,24=Sık sık; 3,25-4,00=Her zaman $\bar{x}$

Tablo 8'e bakıldığında, öğretmenlere uygulanan Zaman Yönetimi Envanteri'nin alt faktörlerinden ve genelinden elde edilen ortalama puanların incelendiği görülmektedir. “Zaman planlaması” alt faktörüne bakıldığında, öğretmenlerin zaman planlaması beceri düzeylerinin $\bar{x}=32,62$ ($S=5,07$) ortalamaya sahip olduğu anlaşılmaktadır. Kriter puanları ile karşılaştırmak için faktörü oluşturan madde sayısına bölümü sonucu elde edilen puanın 2,97 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin zaman planlaması beceri düzeylerinin 2,50-3,24 kriter aralığı ile karşılaştırıldığında, “sık sık” düzeyinde olduğu görülmektedir.

“Zaman tutumları” alt faktörüne bakıldığında, öğretmenlerin zaman tutumları beceri düzeylerinin $\bar{x}=20,37$ ($S=3,04$) ortalamaya sahip olduğu ve kriter puanları ile karşılaştırmak için faktörü oluşturan madde sayısına bölümü sonucu elde edilen puanın (ortalamanın) 2,91 olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin zaman tutumları beceri düzeylerinin 2,50-3,24 kriter aralığı ile karşılaştırıldığında, “sık sık” düzeyinde olduğu görülmektedir.

“Zaman harcattırcıları” alt faktörüne bakıldığında, öğretmenlerin zaman harcattırcıları beceri düzeylerinin $\bar{x}=16,42$ ($S=2,45$) ortalamaya sahip olduğu anlaşılmaktadır. Kriter puanları ile karşılaştırmak için faktörü oluşturan madde sayısına bölümü sonucu elde edilen puanın (ortalamanın) 3,28 olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin zaman harcattırcıları beceri düzeylerinin 3,25-4,00 kriter aralığı ile karşılaştırıldığında, “her zaman” düzeyinde olduğu görülmektedir.

Ölçeğin geneline bakıldığında, öğretmenlerin zaman yönetimi becerilerine ilişkin algı düzeyinin $\bar{x}=69,41$ ($S=8,34$) ortalamaya sahip olduğu anlaşılmaktadır. Kriter puanları ile karşılaştırmak için faktörü oluşturan madde sayısına bölümü sonucu elde edilen puanın (ortalamanın) 3,02 olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin zaman yönetimi beceri düzeylerinin 2,50-3,24 kriter aralığı ile karşılaştırıldığında, “sık sık” düzeyinde olduğu görülmektedir.

3.4. Öğretmenlerin Öğretimi Planlama Yeterlik Algılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

3.4.1. Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Öğretimi Planlama Yeterlik Algıları Arasındaki Farklılık

Tablo 9: Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Öğretimi Planlama Yeterlik Algıları Arasındaki Farklılığa İlişkin Independent-Sample (Bağımsız Örneklem) t-Testi Sonuçları

	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	S	t	sd	p
Öğretim Planlama Yeterlikleri	Kadın	132	96,58	10,03	-,72	195	,470
	Erkek	65	97,68	9,86			

*p<,05

Tablo 9'a bakıldığında, öğretmenlerin cinsiyetlerine göre öğretimi planlama yeterlik algıları arasında anlamlı farklılık olup olmadığı incelenmektedir. Kadın öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algıları ($\bar{x}=96,58$) ile erkek öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algıları ($\bar{x}=97,68$) arasında $t_{(195)}=-,72$, $p=,470>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Anlamlı farklılık olamamasına rağmen

erkek öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algılarının kadın öğretmenlerin yeterlik algılarına göre biraz daha yüksek olduğu görülmektedir.

3.4.2. Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Öğretimi Planlama Yeterlik Algıları Arasındaki Farklılık

Tablo 10: Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Öğretimi Planlama Yeterlik Algıları Arasındaki Farklılığa İlişkin Independent-Sample (Bağımsız Örneklem) t-Testi Sonuçları

	Medeni Durum	n	$\bar{x}$	S	t	sd	p
Öğretim Planlama Yeterlikleri	Evli	121	97,19	9,58	,44	195	,663
	Bekâr	76	96,55	10,59			

*p<,05

Tablo 10'a bakıldığında, öğretmenlerin medeni durumlarına göre öğretimi planlama yeterlik algıları arasında anlamlı farklılık olup olmadığı incelenmektedir. Evli öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algıları ($\bar{x}=97,19$) ile bekâr öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algıları ($\bar{x}=96,55$) arasında $t_{(195)}=,44$, $p=,663>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Anlamlı farklılık olamamasına rağmen evli öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algılarının bekâr öğretmenlerin yeterlik algılarına göre biraz daha yüksek olduğu görülmektedir.

3.4.3. Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Öğretimi Planlama Yeterlik Algıları Arasındaki Farklılık

Tablo 11: Öğretmenlerin Yaş Düzeylerine Göre Öğretimi Planlama Yeterlik Algıları Arasındaki Farklılığa İlişkin One-Way Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları

	Yaş	n	$\bar{x}$	S	F(2-194)	p	Post Hoc (Tukey)
Öğretim Planlama Yeterlikleri	25 ve Altı	107	96,79	11,05	,03	,970	
	30-34	52	97,04	8,58			
	35 ve Üstü	38	97,24	8,60			

*p<,05

Tablo 11'e bakıldığında, öğretmenlerin yaşlarına göre öğretimi planlama yeterlik algıları arasında anlamlı farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Öğretmenlerinin yaşlarına göre öğretimi planlama yeterlik algıları arasında $F_{(2-194)}=,03$, $p=,970>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Anlamlı farklılık olmamasına rağmen öğretmenlerin yaşları arttıkça öğretimi planlama yeterlik algılarında biraz da olsa artış olduğu görülmektedir.

3.4.4. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Öğretimi Planlama Yeterlik Algıları Arasındaki Farklılık

Tablo 12: Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Öğretimi Planlama Yeterlik Algıları Arasındaki Farklılığa İlişkin One-Way Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları

	Mesleki Kıdem	n	$\bar{x}$	S	F(2-194)	p	Post Hoc (Tukey)
Öğretim Planlama Yeterlikleri	1-5 Yıl	108	96,52	10,87	,34	,713	
	6-10 Yıl	44	96,93	8,29			
	11 ve Üstü	45	97,98	9,26			

*p<,05

Tablo 12'ye bakıldığında, öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre öğretimi planlama yeterlik algıları arasında anlamlı farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre öğretimi planlama yeterlik algıları arasında $F_{(2-194)}=,34$, $p=,713>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Anlamlı farklılık olmamasına rağmen öğretmenlerin mesleki kıdemleri arttıkça öğretimi planlama yeterlik algılarında biraz da olsa artış olduğu görülmektedir.

3.5. Öğretmenlerin Zaman Yönetimi Becerileri Algılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

3.5.1. Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Zaman Yönetimi Becerileri Algıları Arasındaki Farklılık

Tablo 13: Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Zaman Yönetimi Becerileri Arasındaki Farklılığa İlişkin Independent-Sample (Bağımsız Örneklem) t-Testi Sonuçları

	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	S	t	sd	p
Zaman Planlaması	Kadın	132	33,08	5,19	1,77	195	,078
	Erkek	65	31,72	4,74			
Zaman Tutumları	Kadın	132	20,55	3,07	1,19	195	,238
	Erkek	65	20,00	2,97			
Zaman Harcattırıcıları	Kadın	132	16,62	2,43	1,64	195	,103
	Erkek	65	16,02	2,47			
Genel Zaman Yönetimi	Kadın	132	70,24	8,51	2,00	195	,047*
	Erkek	65	67,74	7,77			

*p<,05

Tablo 13'e bakıldığında, öğretmenlerin cinsiyetlerine göre zaman yönetimi becerileri arasında anlamlı farklılık olup olmadığı incelenmiştir. "Zaman planlaması" alt faktöründe kadın öğretmenlerin zaman planlaması becerileri ($\bar{x}=33,08$) ile erkek öğretmenlerin zaman planlaması becerileri ($\bar{x}=31,72$) arasında $t_{(195)}=1,77$, $p=,078>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. "Zaman tutumları" alt faktöründe kadın öğretmenlerin zaman tutumları becerileri ($\bar{x}=20,55$) ile erkek öğretmenlerin zaman tutumları becerileri ($\bar{x}=20,00$) arasında $t_{(195)}=1,19$, $p=,238>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. "Zaman harcattırıcıları" alt faktöründe, kadın öğretmenlerin zaman harcattırıcıları becerileri ($\bar{x}=16,62$) ile erkek öğretmenlerin zaman harcattırıcıları becerileri ($\bar{x}=16,02$) arasında $t_{(195)}=1,64$, $p=,103>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Zaman Yönetimi Envanteri'nin geneline ilişkin kadın öğretmenlerin zaman yönetimi becerileri ($\bar{x}=70,24$) ile erkek öğretmenlerin zaman yönetimi becerileri ($\bar{x}=67,74$) arasında $t_{(195)}=2,00$, $p=,047<,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık, kadın öğretmenlerin zaman yönetimi becerileri algılarının erkek öğretmenlerin zaman yönetimi becerileri algılarından daha yüksek olmasından kaynaklanmaktadır.

3.5.2. Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Zaman Yönetimi Becerileri Algıları Arasındaki Farklılık

Tablo 14: Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Zaman Yönetimi Becerileri Arasındaki Farklılığa İlişkin Independent-Sample (Bağımsız Örneklem) t-Testi Sonuçları

	Medeni Durum	n	$\bar{x}$	S	t	sd	p
Zaman Planlaması	Evli	121	32,29	4,73	-1,19	195	,236
	Bekâr	76	33,17	5,57			
Zaman Tutumları	Evli	121	19,92	2,99	-2,65	195	,009*
	Bekâr	76	21,08	3,00			
Zaman Harcattırıcıları	Evli	121	16,53	2,23	,78	195	,439
	Bekâr	76	16,25	2,79			
Genel Zaman Yönetimi	Evli	121	68,74	7,31	-1,45	195	,149
	Bekâr	76	70,50	9,70			

*p<,05

Tablo 14'e bakıldığında, öğretmenlerin medeni durumlarına göre zaman yönetimi becerileri arasında anlamlı farklılık olup olmadığı incelenmiştir. "Zaman planlaması" alt faktöründe evli öğretmenlerin zaman planlaması becerileri ($\bar{x}=32,29$) ile bekâr öğretmenlerin zaman planlaması becerileri ($\bar{x}=33,17$) arasında $t_{(195)}=-1,19$, $p=,236>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. "Zaman tutumları" alt faktöründe evli öğretmenlerin zaman tutumları becerileri ($\bar{x}=19,92$) ile bekâr öğretmenlerin zaman tutumları becerileri ($\bar{x}=21,08$) arasında $t_{(195)}=-2,65$, $p=,009<,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık, evli olan öğretmenlerin zaman tutumları becerilerinin bekâr olan öğretmenlerin zaman tutumları becerilerinden daha düşük olmasından kaynaklanmaktadır. Bekâr olan öğretmenlerin zamanı daha tutumlu kullanabilme becerisine sahip oldukları görülmektedir. "Zaman harcattırıcıları" alt faktöründe evli öğretmenlerin zaman harcattırıcıları becerileri ($\bar{x}=16,53$) ile bekâr öğretmenlerin zaman harcattırıcıları becerileri ($\bar{x}=16,25$) arasında $t_{(195)}=,78$, $p=,439>,05$ 'e göre anlamlı

farklılık olmadığı görülmektedir. Zaman Yönetimi Envanteri'nin geneline ilişkin evli öğretmenlerin zaman yönetimi becerileri ($\bar{x}=68,74$) ile bekâr öğretmenlerin zaman yönetimi becerileri ($\bar{x}=70,50$) arasında $t_{(195)}=-1,45$, $p=,149>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Anlamlı farklılık olmamasına rağmen bekâr olan öğretmenlerin zaman yönetimi becerileri algılarının evli olan öğretmenlerin zaman yönetimi becerileri algılarından göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

3.5.3. Öğretmenlerinin Yaşlarına Göre Zaman Yönetimi Becerileri Algıları Arasındaki Farklılık

Tablo 15: Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Zaman Yönetimi Becerileri Arasındaki Farklılığa İlişkin One-Way Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları

	Yaş	n	$\bar{x}$	S	F(2-194)	p	Post Hoc (Tukey)
Zaman Planlaması	25 ve Altı	107	32,69	5,32	2,25	,108	
	30-34	52	31,60	4,82			
	35 ve Üstü	38	33,87	4,49			
Zaman Tutumları	25 ve Altı	107	20,75	3,13	2,82	,062	
	30-34	52	19,54	2,80			
	35 ve Üstü	38	20,42	2,96			
Zaman Harcattırıcıları	25 ve Altı	107	16,70	2,43	4,35	,014*	1>2, 3>2
	30-34	52	15,58	2,73			
	35 ve Üstü	38	16,79	1,80			
Genel Zaman Yönetimi	25 ve Altı	107	70,14	8,72	4,02	,020*	1>2, 3>2
	30-34	52	66,71	8,03			
	35 ve Üstü	38	71,08	6,86			

* $p<,05$

Tablo 15'e bakıldığında, öğretmenlerin yaşlarına göre zaman yönetimi becerileri arasında anlamlı farklılık olup olmadığı incelenmiştir. "Zaman planlaması" alt faktöründe öğretmenlerin yaşlarına göre zaman planlaması becerileri arasında $F_{(2-194)}=2,25$, $p=,108>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. "Zaman tutumları" alt faktöründe öğretmenlerin yaşlarına göre zaman tutumları becerileri arasında $F_{(2-194)}=2,82$, $p=,062>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. "Zaman harcattırıcıları" alt faktöründe öğretmenlerin yaşlarına göre zaman harcattırıcıları becerileri arasında $F_{(2-194)}=4,35$, $p=,014<,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık "30-34" yaştaki öğretmenlerin zaman harcattırıcıları becerileri algılarının ($\bar{x}=15,58$), "25 ve altı" yaştaki öğretmenlerin zaman harcattırıcıları becerileri algılarından ($\bar{x}=16,70$) ve "35 ve üstü" yaştaki öğretmenlerin zaman harcattırıcıları becerileri algılarından ($\bar{x}=16,79$) daha düşük olmasından kaynaklanmaktadır. Zaman Yönetimi Envanteri'nin geneline ilişkin öğretmenlerin yaşlarına göre zaman yönetimi becerileri arasında $F_{(2-194)}=4,02$, $p=,020<,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık "30-34" yaştaki öğretmenlerin zaman yönetimi becerileri algılarının ($\bar{x}=66,71$), "25 ve altı" yaştaki öğretmenlerin zaman yönetimi becerileri algılarından ($\bar{x}=70,14$) ve "35 ve üstü" yaştaki öğretmenlerin zaman yönetimi becerilerinden ($\bar{x}=71,08$) daha düşük olmasından kaynaklanmaktadır.

3.5.4. Öğretmenlerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Zaman Yönetimi Becerileri Sıklıkları Arasındaki Farklılık

Tablo 16: Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Zaman Yönetimi Becerileri Arasındaki Farklılığa İlişkin One-Way Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) Sonuçları * $p<,05$

	Mesleki Kıdem	n	$\bar{x}$	S	F(2-194)	p	Post Hoc (Tukey)
Zaman Planlaması	1-5 Yıl	108	32,55	5,30	,77	,464	
	6-10 Yıl	44	32,07	4,80			
	11 ve Üstü	45	33,38	4,79			
Zaman Tutumları	1-5 Yıl	108	20,69	3,18	1,54	,216	
	6-10 Yıl	44	19,80	2,68			
	11 ve Üstü	45	20,13	2,98			
Zaman Harcattırıcıları	1-5 Yıl	108	16,66	2,50	1,56	,212	
	6-10 Yıl	44	15,89	2,63			
	11 ve Üstü	45	16,38	2,10			
Genel Zaman Yönetimi	1-5 Yıl	108	69,90	8,61	1,13	,324	
	6-10 Yıl	44	67,75	8,06			
	11 ve Üstü	45	69,89	7,90			

Tablo 16'ya bakıldığında, öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre zaman yönetimi becerileri arasında anlamlı farklılık olup olmadığı incelenmiştir. "Zaman planlaması" alt faktöründe öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre zaman planlaması becerileri arasında $F_{(2-194)}=,77$, $p=,464>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. "Zaman tutumları" alt faktöründe öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre zaman tutumları becerileri arasında $F_{(2-194)}=1,54$, $p=,216>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. "Zaman harcattırıcıları" alt faktöründe öğretmenlerinin mesleki kıdemlerine göre zaman harcattırıcıları becerileri arasında $F_{(2-194)}=1,56$, $p=,212>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Zaman Yönetimi Envanteri'nin geneline ilişkin öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre zaman yönetimi becerileri arasında $F_{(2-194)}=1,13$, $p=,324>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Anlamlı bir farklılık tespit edilememiş olmasına rağmen 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin zaman yönetimi becerileri algılarının diğer mesleki kıdeme sahip olan öğretmenlerin algılarına göre daha düşük olduğu görülmektedir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

4.1. Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmada, öğretmenlerin öğretimi planlama yeterliklerine ilişkin algıları ile zaman yönetimi becerilerine ilişkin algıları arasındaki ilişkiyi ve öğretmenlerin öğretimi planlama yeterliklerine ilişkin algıları ile zaman yönetimi becerilerine ilişkin algılarının demografik bazı değişkenlere göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık yaratıp yaratmadığını tespit etmek amaçlanmıştır. Hem yurt içi hem de yurt dışında söz konusu ilişkinin incelendiği bir çalışmaya rastlanmamış olması ve öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlikleri ile zaman yönetimi becerilerini ele alan çalışma sayısının az olması araştırma bulgularının önceki araştırma bulgularıyla ilişkilendirilmesi konusunda bir sınırlılık oluşturmaktadır.

Araştırmada, öğretmenlerin öğretimi planlama yeterlik algılarının "yüksek" düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç, Gülbahar ve Gürler'in (2016) araştırmalarından elde ettikleri sonuçtan farklıdır. Gülbahar ve Gürler'in (2016) araştırmalarında öğretmenlerin öğretimi planlama yeterliklerine ilişkin algılarının orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada, öğretmenlerin zaman yönetimi becerilerine ilişkin algılarının "sık sık" düzeyinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma bu sonucuyla Gözel'in (2009) araştırmasıyla benzerlik göstermektedir. Gözel'in (2009) araştırmasında da katılımcı öğretmenlerin çoğunun zamanı kullanma konusunda "yüksek" düzeyde bir beceri sergiledikleri sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin Zaman Yönetimi Envanteri alt faktörlerinden "zaman planlaması" ve "zaman tutumları" becerilerine ilişkin algılarının düzeyinin "sık sık", "zaman harcattırıcıları" alt faktörüne ilişkin algılarının düzeyinin ise "her zaman" olduğu saptanmıştır.

Bir beceri, bir eyleme ilişkin yeterlik algısıyla o becerinin, eylemin başarı düzeyi arasında ilişki olduğu gerçeğinden hareketle, öğretmenlerin iki değişkenle de ilgili algılarının "yüksek" ve "sık sık" düzeyinde olduğu sonucunun oldukça olumlu bir sonuç olduğu ifade edilebilir (Schunk ve Gunn, 1986).

Araştırmada, cinsiyetin öğretmenlerin öğretimi planlama yeterliklerine ilişkin algılarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık yaratan bir değişken olmadığı tespit edilmiştir. Benzer bir sonuca Gülbahar ve Gürler'in (2016) araştırmalarında da rastlanmaktadır. Bu araştırmada da cinsiyetin öğretmenlerin öğretimi planlama yeterliklerine ilişkin algılarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık yaratan bir değişken olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada, cinsiyetin öğretmenlerin zaman yönetimi becerilerine ilişkin algılarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık yaratan bir değişken olduğu tespit edilmiştir. Araştırma bu sonucuyla Çimen, Ekinci, Altınok, Özdilek (2017), Şahin'in (2014), Varışoğlu, Şeref ve Yılmaz (2012) ile Saraç, İnce, Kirazcı ve Çiçek'in (2005) araştırmalarından ayrılmaktadır. Zira anılan araştırmalarda öğretmenlerin zaman yönetimi becerilerine ilişkin algılarında "cinsiyet" değişkeni açısından anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Söz konusu anlamlı farklılığın kadın öğretmenlerin lehine olması, kadın öğretmenlerin ev idaresi sorumluluklarının da bulunması dolayısıyla zaman yönetimi becerilerinin daha gelişmiş olmasından kaynaklanıyor olabileceği söylenebilir.

Araştırmada, medeni durumun öğretmenlerin öğretimi planlama yeterliklerine ilişkin algılarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık yaratan bir değişken olmadığı ancak zaman yönetimi becerileri alt faktörlerinden zaman tutumuna ilişkin algılarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık yaratan bir

değişken olduğu tespit edilmiştir. Bu anlamlı farklılığın bekâr öğretmenlerin lehine olması, bekâr öğretmenlerin zaman planlamasına daha fazla önem veriyor, daha fazla zaman ayırıyor olmalarından kaynaklanıyor olabileceği söylenebilir.

Araştırmada, yaşın öğretmenlerin öğretimi planlama yeterliklerine ilişkin algılarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık yaratan bir değişken olmadığı saptanmıştır. Bu sonuçtan farklı olarak Gülbahar ve Gürler'in (2016) araştırmalarında yaşın öğretmenlerin öğretimi planlama yeterliklerine ilişkin algılarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık yaratan bir değişken olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada, yaşın öğretmenlerin zaman yönetimi becerilerinin geneline ilişkin ve alt faktörlerinden zaman harcattırıcılarına ilişkin algılarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık yaratan bir değişken olduğu tespit edilmiştir. Bu anlamlı farklılık "30-34" yaşındaki öğretmenlerin zaman harcattırıcılarına ilişkin algılarının "25 yaş ve altı" olan öğretmenlerin ve "35 yaş ve üstü" olan öğretmenlerin zaman harcattırıcılarına ilişkin algılarından daha düşük olmasından ve "30-34" yaşındaki öğretmenlerin zaman yönetimi becerilerine ilişkin algılarının "25 yaş ve altı" olan öğretmenlerin ve "35 yaş ve üstü" olan öğretmenlerin zaman yönetimi becerilerine ilişkin algılarının daha düşük olmasından kaynaklanmaktadır. Bu sonuç, 25 yaş ve altında olan öğretmenlerin 30-34 yaş aralığında olan öğretmenlere göre kariyer endişelerinden dolayı zamanı planlamaya daha fazla önem veriyor olmalarından ve 35 yaş ve üstünde olan öğretmenlerin ise 30-34 yaş aralığındaki öğretmenlere göre daha yaşlı olmaları dolayısıyla zamanın kıymetini daha iyi bilip zamanı planlamaya daha fazla vakit ayırıyor olmalarından kaynaklanıyor olabileceği söylenebilir.

Araştırmada, mesleki kıdem öğretmenlerin öğretimi planlama yeterliklerine ilişkin algıları ile zaman yönetimi becerilerine ilişkin algılarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık yaratan bir değişken olmadığı belirlenmiştir. Gülbahar ve Gürler'in (2016) araştırmalarında ise mesleki kıdem öğretmenlerin öğretimi planlama yeterliklerine ilişkin algılarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık yaratan bir değişken olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Boyraz ve Kocabaş'ın (2018) araştırmalarında ise öğretmenlerin zaman kullanımlarının mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık yarattığı sonucuna ulaşılmıştır. Çimen, Ekinci, Altınok, Özdilek'in (2017) araştırmalarında, katılımcıların görev sürelerine göre "zaman tutumları" alt boyutunda, anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Şahin'in (2014) araştırmasında da öğretmenlerin genel zaman yönetimi (zaman planlaması, zaman tutumları ve zaman harcattırıcılar) hakkındaki görüşlerinde "kıdem" değişkeni açısından anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada, öğretmenlerin öğretimi planlama yeterliklerine ilişkin algıları ile zaman yönetimi becerilerine ilişkin algıları arasında anlamlı düzeyde ilişki olup olmadığı incelenmiştir. Buna göre öğretmenlerin öğretimi planlama yeterliklerine ilişkin algıları ile zaman planlaması becerilerine ilişkin algıları arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu, öğretmenlerin öğretimi planlama yeterliklerine ilişkin algılarının zaman planlaması becerilerine ilişkin algılarının %22'sini açıkladığı anlaşılmıştır. Öğretmenlerin öğretimi planlama yeterliklerine ilişkin algıları ile zaman tutumları becerilerine ilişkin algıları arasında pozitif yönde düşük düzeyin üzerinde anlamlı bir ilişki olduğu, öğretmenlerin öğretimi planlama yeterliklerine ilişkin algılarının zaman planlama becerilerine ilişkin algılarının %12'sini açıkladığı anlaşılmıştır. Öğretmenlerinin öğretimi planlama yeterliklerine ilişkin algıları ile zaman harcattırıcıları becerilerine ilişkin algıları arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu, öğretmenlerin öğretimi planlama yeterliklerine ilişkin algılarının zaman planlama becerilerine ilişkin algılarının % 4'ünü açıkladığı anlaşılmıştır. Öğretmenlerinin öğretimi planlama yeterliklerine ilişkin algıları ile zaman yönetimi becerilerine ilişkin algıları arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu, öğretmenlerin öğretimi planlama yeterliklerine ilişkin algılarının zaman yönetimi becerilerine ilişkin algılarının %22'sini açıkladığı anlaşılmıştır. Demirtaş ve Özer (2007) tarafından yapılan "Öğretmen Adaylarının Zaman Yönetimi Becerileri ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişkisi" adlı çalışmada ise öğretmen adaylarının akademik başarıları ile zaman yönetimi becerileri arasında olumlu yönde bir ilişki bulunmuştur. Alay ve Koçak'ın (2003) yapmış oldukları araştırmada da öğrencilerin akademik başarıları ile genel zaman yönetimi becerileri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır.

4.2. Öneriler

4.2.1. Araştırmacılar için öneriler

- Mevcut sonuçların genellenebilmesi için daha fazla öğretmenin katılımcı olması sağlanarak araştırma tekrarlanabilir.
- Farklı branşlardaki öğretmenlerin ve sınıf öğretmenlerinin öğretimi planlama yeterliklerine ilişkin algıları ile zaman yönetimi becerilerine ilişkin algıları arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalar yapılabilir.
- Öğretmenlerin öğretimi planlama yeterliklerine ilişkin algıları ve zaman yönetimi becerilerine ilişkin algıları ile farklı değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemeye yönelik araştırmalar yapılabilir.

4.2.2. Uygulayıcılar İçin Öneriler

- Öğretimi planlama ve zaman yönetiminin öğretimin kalitesine etki eden iki önemli değişken olduğu düşünüldüğünde, öğretmenlerin söz konusu alanlarda eğitimler yoluyla geliştirilmesi gerektiği düşünülmektedir.
- Öğretmen adaylarının hizmet öncesinde uygulamaya dayalı eğitimlerle öğretimi planlama yeterlikleri ve zaman yönetimi becerileri kazanmaları sağlanmalıdır.
- Öğretmenlerin öğretimi planlama ve zaman yönetimine ilişkin girişim ve çabaları, okul yöneticilerince desteklenmelidir.

KAYNAKÇA

- AKATAY, A. (2001). Örgütlerde Zaman Yönetimi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü dergisi*, 10(1), 282-300.
- AKBEYİK, A. (2013). *Zaman Yönetimi ve Zamanı Etkin Kullanma*. Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- ALAY, S. ve KOÇAK, S. (2002). Validity and Reliability of Time Management Questionnaire. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi dergisi*, 22, 9-13.
- ALAY, S. ve KOÇAK, S. (2003). Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimleri İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi dergisi*, 9(3), 326-335.
- BAYKUL, Y. ve GÜZELLER, C. O. (2014). *Sosyal Bilimler İçin İstatistik: SPSS Uygulamalı (2. Baskı)*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- BÖLÜKBAŞ ALPER, Ö. (2019). *Türkçe Öğretmenlerinin Öğretimi Planlama Yeterliklerine İlişkin Alguları İle Zaman Yönetimi Becerilerine İlişkin Alguları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. (2012). Örneklem Yöntemleri. <http://w3.balikesir.edu.tr/~msacks/wp-content/uploads/2012/03/BAY-Final-Konulari.pdf>/ Erişim Tarihi: 18.06.2017
- BOYRAZ, M. ve KOCABAŞ, İ. (2018). İlkokul Öğretmenlerinin Zaman Yönetimi Becerilerinin Belirlenmesi. *Yıldız Sosyal Bilimler Enstitüsü dergisi*, 2(1), 42-57.
- CAN, A. (2014). *SPSS ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi (2. Baskı)*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- ÇİFTÇİ, Y. ve Yaman E. (2014). Sınıfta Zaman Yönetimi. *İçinde, B. Tilmaç- H. Ekşi(Ed.), Sınıf Yönetimi (ss. 25-53)*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- ÇİMEN, K., EKİNCİ N. E., ALTINOK, B. ve ÖZDİLEK, Ç. (2017). Üniversite Öğretim Elemanlarının Zaman Yönetimi Anlayışlarının İncelenmesi. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri dergisi*, 4(2), 111-118.
- DEMİREL, Ö. (2015). *Öğretim İlke ve Yöntemleri Öğretme Sanatı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

- DEMİRTAŞ, H. ve ÖZER, N. (2007). Öğretmen Adaylarının Zaman Yönetimi Becerileri ile Akademik Başarısı Arasındaki İlişki. *Eğitimde Politika Analizleri ve Stratejik Araştırmalar dergisi*, 2(1), 34-47.
- DURMAZ, M. HÜSEYİNLİ, T. ve GÜÇLÜ C. (2016). Zaman Yönetimi Becerileri İle Akademik Başarı Arasındaki İlişki. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları dergisi*, 5(7), 2291-2303.
- EKİCİ, G. (2012). Öğretim Yönetimi. *İçinde, E. Karip (Ed.), Sınıf Yönetimi (ss. 70-113)*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- ERKILIÇ, T. A. (2011). Zaman Yönetimi. *İçinde H. Kıran (Ed.) Etkili Sınıf Yönetimi (ss. 124-150)*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- ESKİCUMALI, A. VE İŞMAN, A. (2006). *Öğretimde Planlama ve Değerlendirme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- GÖZEL, E. (2009). *İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Zaman Yönetimi Hakkındaki Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- GÜLER, M. (2018). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Zaman Yönetimi Becerileri İle İş Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.
- GÜLBAHAR, B. (2016). Öğretimi Planlama Yeterlik Algısı Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi dergisi*, 13(3), 699-715.
- GÜLBAHAR, B. ve GÜRLER, A. (2016). Türkçe Öğretmenlerinin Öğretimi Planlama Yeterlik Algılarının İncelenmesi. *İçinde S, Dilidüzgün (Ed.) Kuram ve Uygulama Bağlamında Türkçe Öğretimi (ss. 193-205)*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- GÜLŞEN, C. (2015). Sınıfta Zaman Yönetimi. *İçinde, C. Gülşen (Ed.) Kuram ve Uygulamada Sınıf Yönetimi (ss. 101-128)*, Ankara: Anı.
- GÜMÜŞELİ, A. İ. (2014). *Eğitim ve Öğretim Yönetimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- İLERLEYEN, E. (2014). *Öğretmenlerin Zaman Yönetimi Becerileri İle İş Doyumları Arasındaki İlişki*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- KARASAR, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara: Nobel Yayıncılık.
- KARSLI, M. D. (2016). *Sınıf Yönetimi. (Ed.) Mehmet Şişman ve Selahattin Turan*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- KILIÇ, A. (2012). Öğretimin Planları, İçinde, Ş. Tan (Ed.), *Öğretim İlke ve Yöntemleri (433-472)*, Ankara: Pegem A.
- KÖKLÜ, N. Büyüköztürk, Ş. ve Bökeoğlu, Ç. Ö. (2007). *Sosyal Bilimler İçin İstatistik*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- MORGAN, G. A., LEECH, N. L., GLOECKNER, G. W. & Barrett, K. C. (2004). *SPSS For Introductory Statistics: Use and Interpretation*. Psychology Press.
- ÖZDAMAR, K. (1999). *Paket Programlar İle İstatistiksel Veri Analizi*. Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- SARAÇ, Y. L., İNCE, M. L., KİRAZCI, S. VE ÇİÇEK, Ş. (2005). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders Zaman Yönetimi Davranışları ve Kullandıkları Öğretim Yöntemleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri dergisi*, 2, 3-10.
- SİLAHTAROĞLU, F. (2004). *Akademisyenlerde Zaman Yönetimi*. Yüksek Lisans Tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
- SCHERMELLEH-ENGEL, K. MOOSBRUGGER, H. ve MÜLLER, H. (2003). Evaluating the Fit of Structural Equation Models: Tests of Significance and Descriptive Goodness of Fit Measures. *Methods of Psychological Research Online*, 8(2), 23-74.
- SCHUNK, D. H. & Gunn, T.P. (1986). Self-Efficacy and Skill Development: Influence of Task Strategies and Attributions. *Journal of Educational Research*. 79(4), 238-244.

- ŞAHİN, K. (2014). *Lise Öğretmenlerinin Zaman Yönetimi Hakkındaki Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- UYDURAN, İ. M. (2014). *İlkokul Yöneticilerinde Zaman Yönetimi*. Yüksek Lisans Tezi. Okan Üniversitesi, İstanbul.
- VARIŞOĞLU, B., ŞEREF, İ. ve YILMAZ, İ. (2012). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Zaman Yönetimi Becerileri ve Tutumlarının İncelenmesi. *A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü dergisi*, 47, 75-86.
- YAVUZ, M. ve SÜNBÜL, A. M. (2004). İlköğretim Okulu Yönetici ve Öğretmenlerinde İş Doyumu, Denetim Odağı ve Demografik Özelliklerinin Zaman Yönetimi ile İlişkisi. *Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri dergisi*, 16(18), 367-380.